

СТ А Н О В И Щ Е

От: доц. д-р Ваня Атанасова Василева
*Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“
научна област 3.9. Туризм (Туристически пазари и хотелиерство)*

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен
„доктор“ по научна специалност 3.7. Администрация и управление
(Регионално развитие) в УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Кирил Бойков Здравков*
Тема на дисертационния труд: *Преодоляване на регионалните дисбаланси чрез
повишаване на конкурентоспособността в регионите*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед №1333/14.05.2024 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Регионално развитие“, факултет „Управление и администрация“ на УНСС по научна специалност 3.7. Администрация и управление (Регионално развитие) съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС № 948/27.04.2020 г. Обучението е осъществено в *заочна* форма през периода 07.04.2020-07.04.2024 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Предложеният за рецензиране дисертационен труд е с обем 156 страници, от които 141 стр. основен текст. Дисертацията е структурирана в увод, три основни глави, заключение, списък с основните научни постижения с приносен характер, библиография на използваните източници.

Целта, задачите, обектът и предметът на изследването, както и изследователската теза са коректно формулирани в уводната част. Актуалността на темата е добре обоснована. Използваните информационни източници са 123. Те са коректно групирани според естеството си. В началото удачно са представени списък с таблиците, списък с фигурите и списък с използваните съкращения. Текстът е подходящо допълнен и онагледен с 21 таблици и 9 фигури. Не са представени приложения.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Използваната методология е описана в уводната част на дисертационния труд. Тя е добре подбрана и способства за изпълнение на поставените изследователска цел и задачи. Удачно са използвани и приложени графики, таблици, схеми и диаграми, които онагледяват основния текст.

Първа глава е в обем от 50 стр. или 32% от обема на дисертационния труд. Тя въвежда и изяснява основните понятия. Удачно и изчерпателно е разгледано понятието „конкурентоспособност“. Изведена е дефиниция на понятието „регионална конкурентоспособност“. Направен е сравнителен преглед на регионите в България. Направени са 3 основни извода, отчитайки процесите не само на регионално, но също и на национално и глобално ниво.

Втора глава е в обем 52 стр. или 33% от обема на дисертационния труд. В нея удачно е направен статистически анализ, базиран на изчерпателна статистическа информация относно малките и средни предприятия по икономически дейности, области и региони за планиране в България. Приносът на автора изпъква чрез представяне на методиката и резултатите от проведено анкетно проучване, което е допълнително от експертни оценки за състоянието и проблемите в регионалната конкурентоспособност, както и личните наблюдения на автора по изследваната проблематика. Чрез използваните разнообразни методи авторът идентифицира основните групи проблеми, които затрудняват малките и средни предприятия в България.

Трета глава е с най-малък обем от 36 стр. или 23% от дисертационния труд. В нея авторът обосновава необходимостта от дигитална промяна, която включва не само генерирането, обработването и структурирането на потока на информация, но и процесите по вземане на решения в малките и средни предприятия. Анализирани са факторите, които влияят върху дефинирането и избирането на инвестиционната стратегия. Във фокусът на вниманието е поставена сферата на услугите.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Посочени са 5 приноса на дисертационния труд. Първият от тях е с теоретико-методологичен характер, два са с аналитично естество, а два от посочените приноси имат емпирично и практико-приложно естество.

Като най-ценни от тях определям приносите под № 3 и 5, а именно:

- Количествен и качествен *анализ* на постиженията на малките и средни предприятия в България;
- *Препоръки* за преодоляване на регионалните дисбаланси, чрез подобряване работата на отговорните институции, ускоряване процеса на дигитализация и усъвършенстване на провежданата държавна политика за подкрепа на малките и средни предприятия.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Приложеният списък с публикации, свързани с темата на дисертацията включва 3 публикации. Всички са колективни томове издадени от УНСС. Всички посочени публикации са тематично свързани с дисертационния труд. Публикацията под № 3 Оценка на иновациите и технологиите в българските предприятия (Assessment of

Innovations and Technologies in Bulgarian Enterprises) е представена, както на български, така и на английски език. Публикациите на докторанта са публикувани в периода 2021-2024 г. Всички публикации са с единствен автор. Не са представени публикации в съавторство, както и в научни списания.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът към дисертационния труд е с обем от 28 стр. стандартен текст на български език, както и английска версия. В него удачно са посочени основните моменти в дисертацията, както и структурата на дисертационния труд, приносите, списъка с публикации на докторанта.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Критичните ми бележки са предимно от техническо естество, свързани с недобро представяне на докладът под № 1 (Последиците на ковид 19 върху бизнеса на регионите в България), както и информацията в таблиците на автореферата.

В текста на дисертацията и по-конкретно в 3^{-та} глава регионалната конкурентоспособност се разглежда в контекста на дигиталната трансформация на икономиката и обществото. Този фокус на вниманието обаче не е отбелязан в заглавието на дисертационния труд, което предполага разглеждане и на останалите аспекти на конкурентоспособността, които са само изброени от дисертанта. Препоръчвам обемът на основния текст да не е под 150 стр. Би било добре да се оформи приложение с представена анкетна карта, която е използвана при проучването. Онагледяването на текста и таблиците във 2^{-ра} глава с карта на регионите на България също би било преимущество.

Относно публикациите на докторанта препоръчвам разнообразяване на местата за публикуване на бъдещи статии и доклади, бъдещи съвместни публикации, както и публикации в чужбина.

Въпросите ми към докторанта са следните:

1. Как оценявате (териториално, времево и отраслово) съвременните регионални дисбаланси в страната, които трябва да се преодолеят? (лична оценка) Задълбочават ли се или намаляват тези дисбаланси по настоящем?
2. Освен дигитализацията, която е във фокуса на внимание в дисертационни труд, какви други начини за преодоляване на регионалните дисбаланси в България бихте предложили?

8. Заключение

Представените критични бележки и препоръки не омаловажават труда на дисертанта. Целта и задачите, които са поставени, са изпълнени. Изследователската теза е обоснована и защитена. Във връзка с това изказвам своята положителна оценка относно представения за разглеждане и обсъждане дисертационен труд и предлагам да се присъди на докторанта *Кирил Бойков Здравков* образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност 3.7. „Администрация и управление (Регионално развитие)“

Дата 05.06.2024 г./
Гр. Шумен

Подпис:

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

OUTLOOK

By: Associate Prof. Vanya Atanasova Vasileva PhD
Konstantin Preslavski University of Shumen
Scientific field 3.9. Tourism (Tourist Markets and Hospitality)

Subject: Dissertation work for awarding the educational and scientific degree "Doctor" in a scientific specialty 3.7. Administration and Management (Regional Development) in UNWE.

Author of the dissertation: Kiril Boykov Zdravkov
Dissertation topic: Overcoming regional imbalances by increasing competitiveness in the regions

Reason for presenting the opinion: participation in the composition of the scientific jury for the defense of the dissertation according to Order No. 1333/14.05.2024 of the Rector of the UNWE.

1. Information about the dissertation student

The dissertation student was trained in a doctoral program at the Department of "Regional Development", Faculty of "Management and Administration" of the UNSS in scientific specialty 3.7. Administration and Management (Regional Development) according to the Order of the Vice-Rector for the Scientific Research of UNWE № 948/27.04.2020. The training was carried out in correspondence form during the period 07.04.2020-07.04.2024.

2. General characteristics of the presented dissertation work

The dissertation proposed for review has a volume of 156 pages, of which 141 pages are the main text. The dissertation is structured in an introduction, three main chapters, a conclusion, a list of the main scientific achievements of a contributing nature, a bibliography of the sources used.

The purpose, tasks, object and subject of the research, as well as the research thesis are correctly formulated in the introductory part. The topicality of the topic is well-founded. The information sources used are 123. They are correctly grouped according to their nature. At the beginning, a list of tables, a list of figures and a list of used abbreviations are

conveniently presented. The text is appropriately supplemented and illustrated with 21 tables and 9 figures. No applications submitted.

3. Evaluation of the obtained scientific and scientific-applied results

The methodology used is described in the introductory part of the dissertation. It is well selected and contributes to the fulfillment of the set research goals and tasks. Graphs, tables, charts and diagrams are well used and applied to illustrate the main text.

The *first chapter* is 50 pages or 32% the volume of the dissertation. It introduces and clarifies basic concepts. The concept of "competitiveness" is well and comprehensively examined. A definition of the concept of "regional competitiveness" is derived. A comparative review of the regions in Bulgaria was made. Three main conclusions have been drawn, taking into account the processes not only at the regional, but also at the national and global level.

The *second chapter* is 52 pages or 33% the volume of the dissertation. A statistical analysis based on comprehensive statistical information on small and medium-sized enterprises in economic activities, areas and planning regions in Bulgaria was successfully carried out in it. The author's contribution stands out through the presentation of the methodology and the results of a survey conducted, which is supplemented by expert assessments of the state and problems in regional competitiveness, as well as the author's personal observations on the investigated issues. Through the various methods used, the author identifies the main groups of problems that make it difficult for small and medium-sized enterprises in Bulgaria.

The *third chapter* has the smallest volume of 36 pages or 23% of the dissertation work. In it, the author substantiates the need for digital change, which includes not only the generation, processing and structuring of the flow of information, but also the decision-making processes in small and medium-sized enterprises. The factors influencing the definition and selection of the investment strategy are analyzed. The focus of attention is on the service sector.

4. Evaluation of scientific and scientific-applied contributions

5 contributions of the dissertation are indicated. The first of them is of a theoretical-methodological nature, two are of an analytical nature, and two of the mentioned contributions are of an empirical and practical-applied nature.

As the most valuable of them, I define the contributions under No. 3 and 5, named:

- Quantitative and qualitative analysis of the achievements of small and medium enterprises in Bulgaria;
- Recommendations for overcoming regional imbalances by improving the work of the responsible institutions, speeding up the digitization process and improving the implemented state policy to support small and medium-sized enterprises.

5. Evaluation of dissertation publications

The attached list of publications related to the dissertation topic includes 3 publications. All are collective volumes published by UNWE. All mentioned publications are thematically related to the dissertation work. The publication under No. 3 *Assessment of Innovations and Technologies in Bulgarian Enterprises* is presented both in Bulgarian and in

English. The PhD student's publications were published in the period 2021-2024. All publications are single-authored. Publications in co-authorship, as well as in scientific journals, are not presented.

6. Evaluation of the autoref

The autoref for the dissertation has a volume of 28 pages, standard text in Bulgarian, as well as an English version. In it, the main moments in the dissertation are appropriately indicated, as well as the structure of the dissertation work, the contributions, the list of publications of the doctoral student.

7. Criticisms, recommendations and questions

My critical remarks are mainly of a technical nature, related to the poor presentation of the report under No. 1 (*The consequences of covid 19 on the business of the regions in Bulgaria*), as well as the information in the tables of the autoref.

In the text of the dissertation, and more specifically in the 3rd chapter, regional competitiveness is considered in the context of the digital transformation of the economy and society. However, this focus of attention is not noted in the title of the dissertation, which implies consideration of the other aspects of competitiveness that are listed only by the dissertation. I recommend that the volume of the main text should not be less than 150 pages. It would be good to form an application with a presented survey card that was used in the study. Visualizing the text and tables in Chapter 2 with a map of Bulgaria's regions would also be an advantage.

Regarding the PhD student's publications, I recommend diversifying the venues for publishing future articles and reports, future joint publications, as well as publications abroad.

My questions to the PhD student are as follows:

1. How do you assess (territorially, temporally and sectorally) the current regional imbalances in the country that need to be overcome? (personal assessment) Are these imbalances currently deepening or are they decreasing?
2. Apart from digitalization, which is the focus of attention in dissertations, what other ways to overcome regional imbalances in Bulgaria would you suggest?

8. Conclusion

The presented critical notes and recommendations do not belittle the work of the dissertation student. The goal and tasks that have been set have been accomplished. The research thesis is justified and defended. In this regard, I express my positive assessment regarding the dissertation work presented for consideration and discussion and propose to award the doctoral student *Kiril Boykov Zdravkov* the educational and scientific degree "doctor" in scientific specialty 3.7. "*Administration and Management (Regional Development)*"

05.06.2024

Shumen

Signature: